

Oponentský posudek na diplomovou práci Ivany Mrázkové

S Plynutím

Věnovat se dnes iluzivní malbě je téměř odvaha. Natožpak usilovat o “krásu” v obrazech, to už je skoro zapovězené. A krajinomalba je území v dějinách malířství tolik zmapované, že se zdá, že už skoro není co dodat.

Ivana Mrázková do toho přesto jde a nebojí se. Úkol, který si klade není vůbec jednoduchý. Navíc si vybírá tak obtížné náměty jako jsou vodopády, vodní tříště a pěny a vodní živel vůbec. Ivana Mrázková je dobře malířsky vybavena, její zručnost jí umožňuje zvládat i divoké vody.

Zároveň hledá nové přístupy, a vědecktější metody. Studuje literaturu zkoumající pohyby vody, zákonitosti vodních proudů, propojenost živých forem. Snaží se do přírodních míst a vodních živel i duchovně vcítit a hledá v nich spiritualitu. Nechce toho málo.

Přestože ve své práci fotografii používá, nespokojuje se pouze s tímto zdrojem ale klade důraz i na své plenérové zkušenosti. Stejně tak jako malíři barbizonské školy či impresionisté váže své obrazy vždy ke konkrétnímu místu. Takže kromě technických pomůcek má i přímý zážitek atmosféry daného místa.

Oceňuji důkladnost, se kterou autorka k tématu přistupuje, její až vědecké zkoumání fenoménu vody, ohledávání všech souvislostí.

Otázkou je, jak moc se tento přístup otiskuje do její malby a v čem jí prospívá. V jejích klasických krajinných kompozicích to může být občas diskutabilní. Někdy působí spíše jako zručně namalované krajinomalby.

Její obrazy samotné vodní hladiny se mi zdají přesvědčivější. Její rozvlněné vody, detaily vodních proudů či obrazy šumavské Vydry v temných železitých tónech jsou opravdu pozoruhodné.

Ponořit se do malování vln je jistě činnost hraničící s meditací. Přestože je rytmus vln proměnlivý a závislý na povětrnostních a jiných vlivech, má své zákonitosti. Neustále se opakující pohyby vytvářející opakující se tvary jsou jako jakási přírodní mantra.

Možná právě tou se nechává autorka vést, aby se pak dostávala až do abstraktních poloh. Tam to začíná být zajímavé, například obrazy jako její *“Rozvlněná hladina”*, *“Rýnský vodopád”* či *“Pod vodopádem Virje”*. Tudy by bylo podnětné - zdá se mi - jít někam dál.

Nemůžu si v této souvislosti nevzpomenout na svojí oblíbenou americkou malířku litevského původu Viju Celmins a její dokonalé obrazy, kresby a grafiky mořské hladiny. Ta se kromě vody věnuje i pouštím a kamenům, obloze plné mraků či hvězd. Obsáhne tak celý viditelný svět. Používá fotografie a striktně se jí drží. Maluje s neuvěřitelnou přesností například existující souhvězdí podle detailů astronomických map a fotografií. Její práce je zároveň přísně minimalistická. Téměř nebarevná, často jen černobílá.

Zdá se, že Ivana usiluje o něco trochu podobného. Její malby jsou však mnohem dynamičtější, košatější, méně obsahově sevřené a rozkročenější tematicky. Autorka píše, že chce zobrazit ryzost přírody, že vědecká znalost přírodních jevů a fyzikálních zákonitostí jí pomůže přesněji vystihnout to, o čem pojednává. Tyto vědomosti se

jistě můžou hodit. Nicméně si myslím, že otázka uchopení formy daného uměleckého díla je v tomto případě ještě důležitější.

Možná by její práci prospělo jisté větší zacílené soustředění, možná askeze, či "specializace". Její malby vodního živlu v detailu se mi zdají mnohem přesvědčivější, než obrazy, kde řeku či vodopád zasadí do krajinných celků. Zvláště pak s ohledem na její deklarované záměry. Zároveň si nejsem úplně jistá, jestli důležitost vazby obrazu na konkrétní specifické místo se dá vždy dobře skloubit s obecnými zákonitostmi vodních proudění a pohybů. Jestli by určitý odstup a zobecnění věci neprospěl.

Snad Ivana Mrázková časem upřesní směr svého zájmu o přírodu a dojde k výsledkům, které nás překvapí a obohatí.

Přes výše uvedené pochybnosti si však myslím, že kvalita některých jejích obrazů je velmi dobrá a proto navrhuji jako hodnocení výbornou.

Ivana Lomová, 9.9. 2020